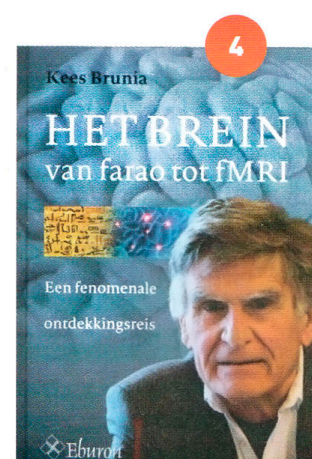
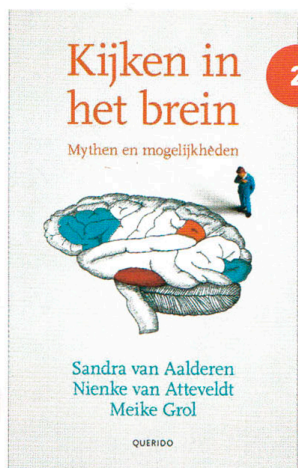

boek

Brein in beeld

Bijna maandelijks verschijnen er boeken over het brein en breinonderzoek. Vier tips. In *Gehersenspoeld* bespreken Sally Satel en Scott Lilienfeld de invloed van neurowetenschappelijke inzichten op zulke uiteenlopende onderwerpen als recht en verslaving, en de vraag hoe de vooruitgang in de hersenwetenschap in overeenstemming is te brengen met het persoonlijke, juridische en burgerlijke besef van vrijheid. Ze beargumenteren verder dat het hersenziektemodel – ze noemen het 'neurocentrisme' – langs een 'te smal klinisch pad' voert. Het heeft ons veel gebracht, maar we moeten niet overdrijven. Ook staan de auteurs stil bij wat brainimaging wel, maar vooral ook niet in beeld kan brengen.

Dat laatste doen ook de Nederlandse onderzoekers Sandra van Aalderen, Nienke van Atteveldt en Meike Grol met het leuk geschreven en informatieve *Kijken in het brein*, ook een goed publieksboek, dat allerlei neuromythen over meisjes- en jongensbreinen, linker- en rechterherenhelften, de voorspellende waarde van hersenscans, enzovoort, doorprikt. Maar tegelijkertijd stellen de auteurs zich te weer tegen al te felle antihersenscangeluiden. Hun boek wil ook tegengas geven

aan de media, die vaak de uitkomsten van onderzoek te simplistisch weergeven of te snel voor zoete koek slikken.

Wie meer wil dan louter populaire wetenschap kan terecht bij *Beeldvorming van het brein*, dat zijn titel volledig rechtdoet. Bekende deskundigen geven een state-of-the-artoverzicht van de toepassing van beeldvormende technieken bij psychiatrische ziekten – schizofrenie, depressie, angststoornissen, autisme, bipolaire stoornis –, maar ook bij onderzoek naar (de ontwikkeling van) het gezonde brein. Dus kijken we mee in zowel het babybrein als in het brein van de verouderende mens. Dit boek kan ook dienstdoen als uitstekend geïnformeerd en gedocumenteerd naslagwerk.

Maar als u slechts één boek over hersenen en hersenonderzoek wilt aanschaffen, kies dan voor *Het brein van farao tot fMRI* van Kees Brunia. Brunia heeft gewerkt als zenuwarts en is emeritus hoogleraar fysiologische psychologie aan de Universiteit Tilburg. Zijn boek is in de eerste plaats in een prettige vertelstijl geschreven en prachtig geïllustreerd. Maar het blinkt ook uit doordat het persoonlijk is en ambitieus. Brunia zet uiteen hoe de hersenen werken tegen de achter-

grond van de huidige stand van wetenschap, en doet dat met groot, maar niet opgelegd didactisch talent. En met gevoel voor geschiedenis. Dat laatste ontbreekt vaak in dit soort boeken, of het blijft bij een eerbiedige buiging in een enkel hoofdstuk. Brunia integreert het in zijn betoog. Filosofisch is hij naar eigen zeggen een materialist, maar hij kent de haken en ogen van die positie. Onze hersenen produceren gedachten zoals de nier urine – Brunia zegt het Dick Swaab instemmend na. Maar: 'Het probleem is alleen dat we niet snappen hoe dat kan.' 'Een fenomenale ontdekkingsreis', luidt de ondertitel van Brunia's boek, en daar is geen woord van gelogen. **Henk Maassen.**

- 1 **Gehersenspoeld**, Sally Satel & Scott Lilienfeld, Scriptum, 262 blz., 22,50 euro.
- 2 **Kijken in het brein**, Sandra van Aalderen e.a., Querido, 256 blz., 18,99 euro.
- 3 **Beeldvorming van het brein**, André Aleman & Hilleke Hulshoff Pol (red.), De Tijdstroom, 340 blz., 49 euro.
- 4 **Het brein van farao tot fMRI**, Kees Brunia, Eburon, 528 blz., 44,95 euro (zie ook: keesbrunia.nl).